

Oslo 03.09.2013

Utdanningsdirektoratet

Høring – Forslag til forskriftsendringer – Krav til relevant kompetanse i undervisningsfaget m.m

Vi viser til Utdanningsdirektoratets høringsbrev av 14.06.2013

Generelt

Norsk Lektorlag er glad for at Utdanningsdirektoratet nå foreslår skjerpede krav til kompetanse i skolen, og at det eksplisitt formuleres krav til kompetanse for å undervise, ikke bare for å bli tilsatt i undervisningsstilling. De forslagene som foreligger, er et skritt i riktig retning, men Norsk Lektorlag vil peke på tre områder der det trengs mer oppmerksomhet.

1) Kompetansesituasjonen innen studieforbereende fag trenger mer oppmerksomhet. §14-4 *Krav for tilsetjing og undervisning i den vidaregående skolen* bør stille krav om universitetsutdanning på mastergradsnivå som samlet utgjør minimum 300 studiepoeng for undervisning i studieforbereende fag, og der vedkommende har minimum 90 studiepoeng i undervisningsfaget. Norsk Lektorlag mener at minimum 60 av disse studiepoengene skal gjelde selve undervisningsfaget, mens 30 studiepoeng kan inneholde fagdidaktikk i det aktuelle faget. Vi forutsetter at det faglige innholdet i studiepoengene er på universitetsnivå. I de nærmeste årene vil svært mange lektorer som ble utdannet og rekruttert til skolen på 1970- og 1980-tallet, gå av med pensjon. Dersom man nå ikke innfører krav om mastergrad for å undervise i studieforbereende program, kan skolenes fagmiljøer svekkes betraktelig. Gjennomføringsgraden i høyere utdanning er bekymringsfullt lav i Norge, og det må tas et krafttak for å bedre elevenes reelle studiekompetanse. Da må elevene erfare at skolenes fagmiljøer innen studieforbereende fag er preget av lærere som har mastergrad.

2) Direktoratets forslag om å oppheve § 14-10 som sier at stillingstitlene i skolen skal være lærer, adjunkt eller lektor, bidrar til å svekke bevisstheten om at det finnes ulike typer lærerutdanninger, og at noen av disse innebærer nettopp den faglige kompetansen som man nå ser behov for å styrke. Lektortittelen signaliserer universitetsutdanning med mastergrad/hovedfag, og forslaget om å fjerne tittelen gir et utdanningspolitisk signal som er stikk i strid med det tverrpolitiske ønsket om å heve statusen til undervisningsyrkene. Norsk Lektorlag er sterkt uenig i dette forslaget, som har fått en beskjedne plass i høringsbrevets avsnitt 4.8. Vi forventer at dette forslaget trekkes, etter uttalelser gitt av kunnskapsminister Kristin Halvorsen på sosiale medier 23.08.2013.

3) Forslagene om å skjerpe kravene til kompetanse for å undervise knyttes til *personer som er*

Adresse: Akersgt. 41
0158 OSLO

Internettisider:
WWW.NORSKLEKTORLAG.NO

E-post:
SEKRETARIATET@NORSKLEKTORLAG.NO

Tlfnr 24 15 50 00
Faksnr. 24 15 50 01
Lederens mobtlf. 913 27 691
Generalsekretærens mobtlf. 481 71 611

ferdig utdannet etter 1.januar 2014. Utdanningsdirektoratets forslag om kompetansekrav for undervisning knyttet kun til personer som er ferdig utdannet etter 1.1.2014. Dette innebærer at de foreslåtte endringene vil få full virkning først om 10-30 år. Norsk Lektorlag mener vi ikke kan vente så lenge. Vi foreslår derfor at kompetansekrav for å undervise stilles til samtlige lærere som underviser i de aktuelle fagene og i alle fag fra en gitt dato, forslagsvis 1.08.2017. Dette gir en overgangsperiode på tre år slik at skoleeiere rekker å tilby lærere nødvendig videreutdanning og spesialisering innen iverksettelsen av forskriften. I tillegg bør det gis mulighet for dispensasjon fra reglene i enda noen år fremover. Ved å utsette krav til å gjelde neste lærergenerasjon risikerer vi at problemet med å rekruttere og beholde dyktige lærere vokser seg større.

Norsk Lektorlags svar på de spørsmålene Utdanningsdirektoratet stiller.

- *Støtter dere forslaget om å kreve 30 relevante studiepoeng for å kunne undervise i norsk tegnspråk på barnetrinnet, og 60 relevante studiepoeng for å kunne undervise i norsk tegnspråk på ungdomstrinnet og i videregående opplæring?*

Norsk Lektorlag støtter dette forslaget. Elever med hørselshemming er i enda større grad enn hørende elever avhengige av at undervisningen drives av lærere med god kompetanse. Dette tilsier at krav til kompetanse i tegnspråk ikke må være lavere enn i andre fag.

- *Støtter dere at de som skal undervise i norsk/samisk og matematikk på barnetrinnet, må ha minst 30 studiepoeng som er relevante for vedkommende fag?*

Norsk Lektorlag støtter forslaget, men mener det er uheldig at krav til kompetanse i undervisningsfaget kun skal gjelde disse fagene på barnetrinnet. Alle fag i skolen er viktige, og ingen fag bør undervises av lærere uten et minimum av formell kompetanse i faget. 30 studiepoeng er dessuten i minste laget for fag som matematikk, og for å undervise i norsk/samisk på barnetrinnet bør lærere også ha 30 studiepoeng innen leseopplæring. Vi forutsetter at det faglige innholdet i studiepoengene er på universitetsnivå.

- *Hva mener dere om forslaget om å kreve at de som skal undervise i norsk/samisk, matematikk og engelsk på ungdomstrinnet, må ha 60 relevante studiepoeng for å undervise i vedkommende fag, og må ha 30 relevante studiepoeng for å undervise i de fleste øvrige fag på ungdomstrinnet?*

Norsk Lektorlag støtter forslaget om krav til kompetanse for å undervise i alle fag på ungdomstrinnet. 60 studiepoeng bør være et minimum i alle fag, ikke bare i matematikk, norsk og engelsk. På dette trinnet vil elevene ha utviklet ulike interesser og ferdigheter innen ulike fag, og det er viktig at elever som har talent og interesser innen praktiske og estetiske fag, opplever at skolen tilbyr lærekrefter som har spesialkompetanse innen disse fagene. Krav om tilpasset opplæring krever høy lærerkompetanse innen alle fag.

Av dette følger at Norsk Lektorlag mener at det også må stilles krav om formell kompetanse for å undervise i valgfag, i faget utdanningsvalg og i arbeidslivsfag. Siden det skal gis formell vurdering også i disse fagene, må lærer ha relevant kompetanse i faget.

- *Bør det oppstilles et krav om 60 studiepoeng relevant utdanning for de fleste som skal undervise i det enkelte fag i den videregående skolen? Unntaket er de som skal undervise i yrkesfag og som omfattes av § 14-3 andre ledd fjerde strekpunkt, som må ha minimum ett år relevant yrketeoretisk utdanning utover videregående skole, se punkt 4.1.3 i høringsbrevet.*

Norsk Lektorlag mener at krav om 60 studiepoeng for å undervise i de enkelte fag på videregående skole, er et absolutt minimum. Krav om 60 studiepoeng vil ikke være tilstrekkelig for å undervise i studieforbereende fag. Norsk Lektorlag mener det bør stilles krav om minimum 90 relevante studiepoeng i faget. For å undervise på studieforbereende program og i studieforbereende fag på andre program bør det også stilles krav om mastergrad.

- *Støtter dere at de som skal undervise i prosjekt til fordypning, må oppfylle et krav om 60 studiepoeng relevant kompetanse i faget?*

Norsk Lektorlag støtter dette kravet.

- *Er det behov for at undervisningspersonale ved grunnskoler godkjent på bakgrunn av en anerkjent pedagogisk retning, kan få godkjent alternative kompetansekrav for undervisning til de kravene som følger av opplæringsloven § 10-2 med tilhørende forskrift?*

Norsk Lektorlag mener at et slikt behov foreligger. Dersom skoler godkjennes og ønskes som alternative, pedagogiske tilbud, bør de kunne utvikle sin egenart også gjennom egne krav til lærerkompetanse på barnetrinnet. Vi forutsetter at også lærerne på barnetrinnet ved disse skolene har tilsvarende fagkompetanse som det som kreves i offentlig skole. På ungdomstrinnet bør det imidlertid stilles samme krav til kompetanse i fag, fordi lærere på ungdomstrinnet skal sette standpunkt karakterer på elevene, og elevene skal konkurrere på likt grunnlag om opptak til videregående skoler.

- *Bør skjæringspunktet for hvem forskriftsendringene skal gjelde for, dvs. hvorvidt vedkommende er ferdig utdannet før 01.01.2014 eller ikke, også være avgjørende for hvilke lærere med utdanning fra utlandet som må oppfylle kravet til relevant kompetanse i undervisningsfaget?*

Norsk Lektorlag mener at de nye kravene til kompetanse for å undervise bør gjelde for godkjenning av utenlandsk lærerutdanning etter 01.01.2014 uavhengig av tidspunktet vedkommende har tatt sin utdanning.

-Bør det innføres krav til relevant kompetanse i form av studiepoeng/varighet på utdanning som er relevant for det morsmålet det gis opplæring i? Hva bør i så fall dette kravet bestå av i de ulike skoleslagene?

Norsk Lektorlag mener det bør stilles samme krav til kompetanse for å undervise i andre morsmål som i norsk/samisk. Elevenes rett til undervisning i morsmål må innebære rett til å bli undervist av kompetent lærer, ellers betyr dette en uthuling av retten.

Vennlig hilsen

Gro Elisabeth Paulsen (sign.)
Leder
Norsk Lektorlag

